

# Handlingsplan for et godt og trygt skolemiljø ved Asker vgs

---



*Alle elever har rett til å ha et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring.*

*Det er elevenes egen opplevelse av hvordan de har det på skolen, som er avgjørende.*

Alle elever ved Asker videregående skole har krav på et godt og trygt skolemiljø etter oppl. § 9A. Skolen arbeider aktivt og systematisk for å sikre at alle elever opplever å ha det godt og trygt i skolehverdagen. Elever skal ha kunnskaper om hva vi gjør for å skape et godt og trygt skolemiljø for alle og hva vi gjør dersom noen ikke har det godt og trygt på skolen. Skolen informerer og samarbeider forebyggende med foreldre/foresatte

## **Opplæringslovens § 9A etterleves på følgende måte:**

- Skolen har en aktiv holdning til at elevene skal ha et godt og trygt skolemiljø
- Alle ansatte og personer som har tilknytning til skolen har et ansvar for at vi handler og griper inn når en elev ikke har det godt og trygt
- Vi har praktiske og sosiale tiltak på skolen og i klassene som gjør at både den enkelte elev og personalet opplever et godt og trygt skolemiljø.

- Skolen har rutiner for håndtering og oppfølging av mobbing, voldsutøvelse eller annet uakseptabel atferd

**Skolens ledelse er ansvarlig for at det gis informasjon om rettigheter etter § 9A og skolens rutiner for å skape et godt og trygt læringsmiljø:**

- ved skolestart, både i fellessamling og i de enkelte klassene
- på foreldremøter i plenumssamling og i møter med foresatte i de enkelte klassene i Vg1
- på skolens hjemmeside
- ved rådgivers/ helsesøsters/ miljøarbeiders besøk i Vg1-klassene

**Skolen har følgende systemer for å arbeide med det forebyggende og miljømessige arbeidet:**

- Elevsamtaler med kontaktlærer. Lærens taushetsplikt må understrekes og avklares i samtalen. Samtalen bør handle mest om elevens psykososiale miljø
- Miljøarbeider følger opp enkeltelever og grupper av elever
- Kontakt med hjemmet gjøres i aktuelle saker i følgende rekkefølge:  
Kontaktlærer, trinnleder, rektor
- Skolens ledelse, sosialpedagogisk rådgiver og miljøarbeider bidrar med kompetanse og støtte til lærere og i saker som gjelder klasse- og skolemiljø.
- Analyse av resultater fra Elevundersøkelsen mht trygt miljø, mobbing og trivsel. Resultatene bearbeides av ledelsen, personalet, SMU, elevrådsstyret og i klassens time med alle elever
- Tverrfaglig team og PPT ivaretar elever med særskilte behov. Tverrfaglig team består av sosialpedagogisk rådgiver, rektor, studieleder, PP-rådgiver, helsesøster og miljøarbeider.
- Sosialpedagogisk rådgivere er involvert i enkeltsaker og tar om nødvendig kontakt med hjem og eventuelt andre hjelpeinstanser.
- Sosialpedagogisk rådgiver har et kontinuerlig samarbeid gjennom hele året med hensyn til oppfølging av tilstedeværelse og psykososiale forhold.
- Helsesøster er tilgjengelig for elevene fire hele dager i uken og kan kontaktes på mail. Helsesøster er også involvert i ulike helsefremmende aktiviteter og temadager rettet mot skolens elever.
- Skolepsykolog, helsesøster, rektor og studieleder har møter om oppfølging av elevmiljø inn mot enkeltelever og grupper av elever
- Lærerne samarbeider om elevenes psykososiale læringsmiljø på trinnmøter, og klasseteammøter og forbedrede saker til å ta opp i klassens time.
- Tillits elever tar opp saker som går på elevenes læringsmiljø i klassens time uten at kontaktlærer er tilstede.
- Skolemiljøutvalget (SMU) behandler saker vedrørende elevenes fysiske og psykososiale skolemiljø.
- Arbeidsmiljøutvalget (AMU) skal støtte arbeidet i SMU og sikre at skolen arbeider i tråd med opplæringslovens kapittel 9A, dvs. å sikre et godt og trygt skolemiljø for elevene.

**Skolen har følgende aktiviteter for å skape et godt og trygt læringsmiljø:**

- Skolestartprogram for alle trinn med tur for Vg1
- Faddergrupper i Vg1 følges systematisk opp i alle klasser og evalueres av alle Vg1-elever og de som har vært faddere.
- Makkergrupper på alle trinn i alle fag

- Lærerne er tett på elevmiljøet og gjennomfører miljøtjeneste i storefri mandag, tirsdag, torsdag og fredag.
- Tillitselevne skoles i mobbing og blir kurset i å gjenkjenne og ta tak i mobbe- og trakasseringssaker.
- Vg1-elever får en innføring i elevrollen, skolemiljø, fraværsregler mm.
- VIP-prosjektet gjennomføres for alle Vg1- elever på høsten. Prosjekter om psykisk helse gjennomføres for alle Vg2-elever. Fokus på inkluderende russetid for Vg3-elever.
- Elevrådet arrangerer årlig miljøskapende arrangementer som for eksempel internasjonal dag, konkurranser, spill, markering av spesielle dager, idrettsarrangementer og lignende
- Biblioteket er en viktig arena for sosialt samvær og miljøskapende aktiviteter for elevene; spill, kreative verksted, temaforedrag, språklubb, lekseverksted mm
- Miljøarbeider arrangerer samlinger for klasser og trinn for å skape trygghet
- Elevene kan melde seg til flere komiteer som bidrar til trivsel på skolen.
- Alle elever har mulighet til å stille til valg for elevrådsstyret på skolen.
- Miljøarbeider følger opp revyen for å sørge for at den blir en inkluderende aktivitet
- Ledelsen og miljøarbeider har møter med russegrupper og russestyret for å sikre en inkluderende russetid



#### Aktuelle kilder:

<p><b>Opplæringsloven kapittel 9 A:</b>  <a href="https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61#KAPITTEL_11">https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61#KAPITTEL_11</a></p>	<p><b>Utdanningsdirektoratets rundskriv Skolemiljø Udir-3-2017:</b>  <a href="https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/finn-regelverk/ettertema/Laringsmiljo/skolemiljo-udir-3-2017/">https://www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/finn-regelverk/ettertema/Laringsmiljo/skolemiljo-udir-3-2017/</a></p>
<p><b>Utdanningsdirektoratets guide til skolene «Mobbing og mistrivel – hva skal skolen gjøre?»:</b>  <a href="https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/aktivitetsplikt/">https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/aktivitetsplikt/</a></p>	<p><b>Utdanningsdirektoratets sjekkliste for arbeid med skolemiljø (utkast)</b>  <a href="https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/systematisk-forebyggende-arbeid-med-skolemiljo/">https://www.udir.no/laring-og-trivsel/skolemiljo/systematisk-forebyggende-arbeid-med-skolemiljo/</a></p>
<p><b>Handlingsplan for hvordan styrke og videreutvikle skolenes arbeid med å forebygge radikalering</b></p>	<p><b>Fylkesmannens sider for nulltoleranse mot mobbing:</b>  <a href="https://www.fylkesmannen.no/Nyheter/2017/07/Nulltoleranse-mot-mobbing-i-skolen/">https://www.fylkesmannen.no/Nyheter/2017/07/Nulltoleranse-mot-mobbing-i-skolen/</a></p>

**og ekstremisme i Akershus fylkeskommune:**

<http://portalen.akershus-fk.no/ansatt/arbeidsomrader/videregaende-opplering/lover-regler-og-rutiner/>

[www.nullmobbing.no](http://www.nullmobbing.no)

## Handlingsplikter ved uønsket adferd

<b>5 handlingsplikter § 9A-4</b>	<b>Skolens rutiner</b>
<p><b>Følge med</b></p> <p>Alle ansatte og personer som har en tilknytning til skolen har en plikt til å følge med</p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Miljøarbeider er aktivt tilstede og driver oppsøkende, forebyggende virksomhet i elevmiljøet</li><li>• Elevsamtaler i skolestarten</li><li>• Elevsamtaler med foresatte når elev er under 18 år</li><li>• Makkergrupper</li><li>• Møter i elevrådet og SMU</li><li>• Klassens time med fokus på et inkluderende læringsmiljø</li><li>• Møter med russestyre og revy for å sikre inkluderende miljø</li></ul>
<p><b>Gripe inn</b></p> <p>Alle ansatte og personer som har en tilknytning til skolen har en plikt til å gripe inn umiddelbart ved mobbing og uønsket adferd</p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Dersom en ansatt oppdager at en elev ikke har det trygt og godt, skal vedkommende gripe inn hvis det er nødvendig og mulig</li><li>• Hvis situasjonen virker u håndterlig for én person, skal den ansatte involvere en i ledelsen før det gripes inn. Ledelsen vurderer situasjonen og iverksetter nødvendige tiltak</li><li>• Direkte inngripen kan f. eks. være en markering overfor eleven(e) av personalet om at krenkende utsagn eller handlinger ikke er akseptert ved skolen. Spør hvilke gruppe/klasse eleven(e) tilhører og informer om at det vil bli gitt beskjed om hendelsen til kontaktlærer.</li><li>• Kontaktlærer må i første omgang ta seg av den som er utsatt for uønsket adferd og deretter sørge for å få oversikt over hva som har skjedd.</li></ul>
<p><b>Varsle</b></p> <p>Alle ansatte og personer som har en tilknytning til skolen har plikt til å varsle om all mistanke</p> <p>I alvorlige tilfeller skal rektor varsle skoleeier</p>	<ul style="list-style-type: none"><li>• Eleven som er utsatt for eller oppdager uønsket adferd kontakter kontaktlærer så snart som mulig</li><li>• Ansatte varsler kontaktlærer</li><li>• Kontaktlærer involverer trinnleder og/ eller avdelingsleder så snart som mulig</li><li>• Trinnleder/ avdelingsleder informerer rektor</li><li>• Ledelsen involverer skolens hjelpetjenester (miljøarbeider, rådgiver, helsesøster, skolepsykolog og pedagogisk - psykologisk tjeneste)</li><li>• Rektor varsler evt skoleeier</li></ul>

<p><b>Undersøke</b></p> <p>Hvis noen sier ifra at de ikke har det bra, skal man alltid undersøke</p> <p>I undersøkelsen skal skolen ha fokus på å finne ut hva som ligger bak elevens opplevelse, ikke framskaffe bevis</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Er problemet stort og sammensatt, skal skolens hjelpetjenester bli kontaktet (miljøarbeider, rådgiver, helsesøster, skolepsykolog, pedagogisk - psykologisk tjeneste).</li> <li>• Kontaktlæreren må gjennom samtaler med den som blir mobbet eller trakassert, få oversikt over det som har skjedd, finne ut om saken er løst ved hjelp av direkte inngripen og avgjøre om det er nødvendig med oppfølging</li> <li>• Taushetsplikt og regler for behandling av personopplysninger gjelder når kontaktlærer undersøker saken</li> <li>• For elever under 18 år skal foresatte uansett involveres</li> </ul>
<p><b>Sette inn tiltak</b></p> <p>Skolen har plikt til å sette inn egnede tiltak og vurdere om tiltakene virker</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Samtale med kontaktlærer</li> <li>• Hvis eleven ønsker det så kan det være aktuelt å informere de andre elevene i klassen om saken</li> <li>• Ved større konflikter skal kontaktlærer, leder og rådgiver gå gjennom det man vet om saken og forberede møte med de involverte. Samtalene struktureres i denne rekkefølgen: 1) Den som er blitt ekskludert, mobbet, diskriminert, utsatt for rasisme eller likende. 2) plagerne hver for seg. 3) eventuell samtale med tilskuerne, enkeltvis eller i gruppe.</li> <li>• Den som er utsatt for uønsket adferd skal medbestemme i aktivitetsplan, være enig om tiltak og underskrive på aktivitetsplanen.</li> <li>• Det skrives referat fra møter med de involverte. Ledelsen vurderer innsynsrett i saken etter hva den som er utsatt for uønsket adferd ønsker og hva som synes hensiktsmessig</li> <li>• Oppfølgingsmøte skal avtales med involverte parter for å vurdere om tiltakene virker</li> </ul>
<p><b>Dokumentere</b></p> <p>Skolen må dokumentere hva som har blitt gjort og hva som skal gjøres gjennom en aktivitetsplan</p> <p>Taushetsplikt og regler for behandling av personopplysninger gjelder for dokumentasjonskravet</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• Skriftlige dokumenter i saken som referater, aktivitetsplan (Se under), logg, korrespondanse, avtaler og likende skal dokumenteres i elevmappe.</li> <li>• Uønsket hendelse og evt avvik skal vurderes og varsles via skolens varslingsystem</li> <li>• Sanksjoner eller reaksjoner i henhold til skolereglementet skal vurderes av rektor. Sanksjoner må være individuelle, selv om det er en gruppe som står bak mobbingen. Sanksjoner skrives og arkiveres i elevmappen</li> </ul>

	<p><b>Aktivetsplanen skal <i>minimum</i> beskrive:</b></p> <p>hvilket problem tiltakene skal løse</p> <p>hvilke tiltak skolen har planlagt</p> <p>når tiltakene skal gjennomføres</p> <p>hvem som er ansvarlig for gjennomføringen av tiltakene</p> <p>når tiltakene skal evalueres</p>
--	---

## Rettslig grunnlag

Retten til et trygt og godt skolemiljø etter oppl. § 9 A-1 gjelder for alle som er elever på barnetrinnet, ungdomstrinnet og i videregående skole. Eleven har en individuell rett til et trygt og godt skolemiljø, og det er elevens egen subjektive oppfatning som avgjør om skolemiljøet er trygt og godt jf. oppl. § 9 A-2.

Skolen og skoleeier har en plikt til å handle i henhold til aktivitetsplikten, slik at elevens rett blir oppfylt. Skolen skal også jobbe kontinuerlig og systematisk for å fremme helsen, miljøet og tryggheten til elevene, jf. oppl. § 9 A-3 andre ledd.

At skolemiljøet skal være trygt betyr blant annet at elevene ikke skal komme til skade og at elevene skal føle at skolen er et trygt sted å være. Trygghet handler også om å vite at skolen tar tak hvis noe skjer. Hvis skolemiljøet er trygt, men ikke godt, skal skolen også handle.

Skolen skal handle i henhold til aktivitetsplikten, og eleven/foreldrene kan melde saken til fylkesmannen, som fatter enkeltvedtak i saken, med klagerett til Utdanningsdirektoratet. Skolene skal ha nulltoleranse mot krenkelser, jf. oppl. § 9 A-3. Eksemplene som nevnes i loven er mobbing, vold, diskriminering og trakassering, men skolene skal ha nulltoleranse også for mindre alvorlige krenkelser. Varsling kan gjøres via [www.nullmobbing.no](http://www.nullmobbing.no)

## Aktivetsplikt etter oppl. § 9 A-4.

Formålet med denne aktivitetsplikten er å sikre at skolene handler raskt og riktig når en elev ikke har det trygt og godt på skolen. Skolens aktivitetsplikt er delt i fem handlingsplikter. Alle som arbeider på skolen har plikt til å *følge med, gripe inn* og *varsle* hvis de får mistanke om eller kjennskap til at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Skolen har plikt til å *undersøke* og *sette inn egnede tiltak* som sørger for at eleven får et trygt og godt skolemiljø.

Aktivetsplikten innebærer at skolen skal sørge for elevenes medvirkning. Dette gjøres ved at involverte elever blir hørt og at elevens beste skal være et grunnleggende hensyn i skolen sitt arbeid. Skolen må ta hensyn til elevens beste i alle vurderinger og handlinger for å oppfylle aktivitetsplikten.

Skolen har også et todelt dokumentasjonskrav. Det stilles både krav om at skolen lager en skriftlig plan når det settes inn tiltak i en sak og at skolen mer overordnet dokumenterer hva som blir gjort for å oppfylle aktivitetsplikten. Kravene til dokumentasjon gjør at skolen senere kan vise hva de har gjort, og det kan blant annet bidra til en faglig forsvarlig og hensiktsmessig praksis ved skolene.

Vedtatt i SMU, 01. februar 2018